

Aika: Perjantai 25.4.2025 klo 8.15-10.20

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B,
sähköinen Teams-työskentelyalusta.

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala, Teams
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Latvala Mikko	kunnanjohtaja	Vesilahti, 1. vpj.
Linnamaa Reija	johtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Pajari Noora	kunnanjohtaja	Lempäälä
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi, 2. vpj.
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Palosaari Saija	hallintopäällikkö	sihteeri, TKS

Kutsutut:

Kummola Kalervo	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Nordling Merja	hyvinvointipäällikkö	TKS § 47, Teams
Saastamoinen Erikka	johtava asiantuntija	FCG § 47
Savisaari Lauri	johtaja	Tampere § 47
Kummila Anna	asuntopäällikkö	TKS § 48
Välimäki Jussi	seututietopäällikkö	TKS § 48
Perttula Jouni	riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja	Tampere § 48
Heinävä Auli	asunto- ja kehityspäällikkö	Tampere § 48

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

46 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
47 § VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELISELVITYS - LOPPURAPORTTI	4
48 § TOIMINTAMENETTELY TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN TOIMIELINTEN VALITSEMISEKSI	7
49 § VARAUTUMINEN ASUTTAMISEEN	10
50 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	12
51 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	13
52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	14

46 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

8.15

Kokouksen 28.3.2025 täytäntöönpano

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Pirkanmaan tulevaisuustarkastelutyön syötteet seutustrategiaan	SH 30.4., ennakointityössä syntyneitä syötteitä hyödynnetään seutustrategian päivitystyössä.	TKS
Seutupaneelin kehittämishanke: lähetekeskustelu	Hankehakemus jätetään 30.4.2025 mennessä.	TKS
Seutujohtajan tavoitteet 2024 ja 2025	SH 30.4.	TKS
Kuntayhtymän 20-vuotis juhluvuoden valmistelun käynnistäminen	Juhluvuoden valmisteluja käynnistellään seututoimistossa.	TKS
International House Tampere -toiminnan seudullistaminen - hankehakemus	Hankehakemus jätettiin 28.3.	TKS, IHT

Liitteet:

KJK muistio 28.3.2025

47 § VARHAISKASVATUKSEN PALVELUSETELISELVITYS - LOPPURAPORTTI

	Kuntajohtajakokous 25.4.2025
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan hyväksyä varhaiskasvatuksen palveluseteliselvityksen loppuraportin päättää jatkotoimista.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin. Päätettiin jatkaa yhteisten seudullisten johtopäätösten muodostamista selvityksen pohjalta.
Käsittelyvaiheet.	KJK 8.3.2024, 24.5.2024, 23.8.2024, 1.11.2024, 21.2.2025, Sivistyspalvelujen työryhmä 21.3.2024, 23.5.2024, 20.2.2025, 24.4.2025
Liitteet.	
Perustelut.	Hyvinvointipäällikkö Nordling

Taustaa

Kaupunkiseudun kuntajohtajat tekivät toimeksiannon sivistyspalvelutyöryhmälle ja kuntayhtymälle seudullisen palveluseteliselvityksen laatimisesta 8.3.2024 kokouksessaan. Selvitystyön taustalla oli huoli palvelusetelipäiväkotien toimintaedellytyksistä osana kunnan varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmää.

Selvitystyö käynnistyi seudullisen varhaiskasvatustyöryhmän omana työnä tilannekuvan laadinnalla. Aineisto käsiteltiin sivistyspalvelutyöryhmässä ja kuntajohtajakokouksessa 23.8.2024, jolloin kuntajohtajat päättivät täydentää selvitystä ulkopuolisen konsultin työnä. Selvitykseltä kaupunkiseudun kunnat toivoivat strategisen tason tietoa tukemaan ratkaisuja varhaiskasvatuksen palvelujen järjestämisestä ja yksityisen palvelutuotannon edellytyksistä.

Tarjouskilpailun perusteella selvityksen totuttajaksi valikoitui Finnish Consulting Group (FCG). FCG esitteli selvityksen talous- ja toiminta-analyysiä SIPAlle 20.2.2025 ja kuntajohtajille 21.2.2025. Kuntajohtajat toivoivat talouskatsaukseen vielä mukaan yksityisten palveluntuottajien yksikkökohtaisia laskelmia. FCG lähestyi sähköpostitse tietopyynnöllä yhteensä 43 kaupunkiseudun kuntien palvelusetelipäiväkotia. Tietoja pyydettiin vuosien 2023 ja 2024 taloustietojen, päiväkodin täyttöasteen sekä tilojen omistusmallin osalta. Tiedot palvelusetelipäiväkotien taloudellisen kannattavuuden analyysiä varten saatiin yhteensä 23 yksikön osalta sillä edellytyksellä, ettei yksityiskohtaisia tietoja luovuteta

eteenpäin kuntayhtymän, kuntien tai kenenkään muunkaan ulkopuolisen toimijan käyttöön. FCG on yksikkökohtaisten tietojen perusteella tehnyt selvitykseen tiiviin analyysin käytettävissä olleiden tietojen perusteella. Tarkempi analyysi vaatisi myös yksityisten palveluntuottajien haastatteluita, joita ei tämän selvityksen puitteissa ollut mahdollista toteuttaa.

Keskeiset tulokset

Varhaiskasvatuksen palveluseteliselvityksen talousanalyysin perusteella Tampereen kaupunkiseudun kuntien palvelusetelin enimmäisarvo alittaa kunnallisen päiväkotitoiminnan lapsikohtaisen kustannuksen pääsääntöisesti noin 100-200 eurolla per lapsi/kk. Talousanalyysi ottaa huomioon vuorohoidon, alle 3-vuotiaiden suuremman henkilöstöressurssin tarpeen, tuen tarpeiden lasten määrän, osa-aikahoidon ja kuntien palvelusetelitoimintaan menevän hallinnollisen ja VEO-konsultoinnin vaikutukset laskennallisiin kustannuksiin. Jäljelle jäävää eroa kunnallisen ja palvelusetelitoiminnan välillä lisäksi selittävät mm. kuntien laajempi resursointi, kuntien suurempi panostus kehittämistyöhön ja koulutukseen, kunnallisen varhaiskasvatuksen korkeampi tehtäväkohtainen palkkataso, suhteellisesti suurempi varhaiskasvatuksen opettajien sekä erityisopettajien osuus ja henkilöstön koulutuserot. Näillä tekijöillä on vaikutusta kustannusten lisäksi myös varhaiskasvatuksen laadulliseen puoleen sekä yksityisen ja kunnallisen henkilöstön saatavuuteen sekä pito- ja vetovoimaan.

Palvelusetelipäiväkotien taloudellinen kannattavuus vaihtelee täyttöasteen, asiakasrakenteen, kustannusten kohdentamisen laajuuden sekä hetkellisesti esim. henkilöstökuluihin vaikuttavien tekijöiden vuoksi. Pääsääntöisesti toiminta on taloudellisesti kannattavaa nykyisillä palvelusetelien arvoilla yhdistettynä asiakkailta kerättyihin lisämaksuihin, mutta kannattavuus vaatii korkeaa täyttöastetta ja pienille yksiköille se on välttämätöntä.

Yksityisen toiminnan taloudellista riskiä voidaan vähentää korottamalla palvelusetelin arvoa perusteltuja pakollisia kustannusnousuja vastaan vasti ja/tai varmistamalla kunnan toimenpiteillä (esim. asiakasohjaus) palvelusetelipäiväkotien mahdollisimman korkea täyttöaste. Asiakasohjaukselle asettaa kuitenkin haasteita asiakkaiden valinnanvapaus ja ohjauksesta huolimatta paikkoja ei välttämättä haluta ottaa vastaan yksityiseltä puolelta. Syitä ovat mm. palvelusetelien päälle tulevat lisämaksut tai henkilöstön vaihtuvuuteen liittyvät tekijät.

Palvelusetelitoiminta on kunnalle puhtaasti eurojen valossa hyvä vaihtoehto täydentämään kunnan omaa palvelutuotantoa, mutta osuuksien suhdetta tulee tarkastella tilannekohtaisesti ja huomioida myös laatuun ja lasten tuen tarpeisiin liittyvät tekijät. Etenkin niissä kunnissa, joissa lasten määrä sekä osallistumisaste koko ajan kasvaa

aiheuttaen uusia investointitarpeita, tulisi kehittää strategista kumppanuutta palvelusetelitoimijoiden kanssa jatkossakin.

Toimenpidesuosituks

Yhtenäistä tulevaisuuden strategista linjausta palvelusetelitoiminnan suhteellisesta osuudesta ei ole löydetävissä kaikille kaupunkiseudun kunnille kuntien erilaisesta tilanteesta, tarpeista ja lapsimäärien kehityksestä johtuen.

Ennen kuin pohditaan palvelusetelin arvon korottamista tai palvelusetelitoiminnan suhteellisen osuuden muuttamista tulisi käydä läpi yksittäisissä kunnissa, mitkä asiat vaikuttavat palvelusetelitoiminnan kysyntään tällä hetkellä ja selvittää laadun ja houkuttelevuuden näkökulmasta mahdolliset pullonkaulat/haasteet yksittäisissä päiväkodeissa.

Palvelusetelipäiväkotien talousanalyysissä päiväkodin täyttöasteella oli merkittävä vaikutus taloudelliseen tilanteeseen. Täyttöasteita, taloudellista kannattavuutta, laadun tasoa sekä kysynnän muutoksia tulee seurata vuosittain yhdessä palvelusetelituottajien kanssa päiväkotitasolla. Mikäli taloudellisessa kannattavuudessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, tulee palvelusetelitoimijoiden avata kunnalle niihin vaikuttaneet tekijät perustellusti.

Palvelusetelin hinnoittelupäätöstä tehtäessä tulee ottaa riittävästi huomioon vaikutus kunnan varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksiin sekä palvelutuotantoon. Palvelusetelin käyttö ei saa johtaa kunnan oman kapasiteetin vajaakäyttöön ja palvelutuotannon tehottomuuteen, jolloin varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset kasvavat. Palvelusetelin määrää ei voi lisätä tai vähentää merkittävästi ottamatta huomioon kunnan oman palvelutuotannon tilaa, alueellista jakautumista, olemassa olevaa kapasiteettia (omat tilat) ja kehittämisen tarvetta.

Palvelusetelin sääntökirjassa tulisi kuvata yksityiskohtaisesti, mistä palvelun sisältö muodostuu, esim. henkilökunnan pätevyysvaatimukset, kokemus, koulutus ja tukimuodot. Palvelun tarkka määrittely mahdollistaa paremmin palvelujen hintavertailun ja myös asiakas osaa paremmin reklamoida tarvittaessa saamastaan palvelusta eli palvelun sisällöstä ja laadusta.

Selvityksen tuloksia esittelee johtava asiantuntija Erika Saastamoinen FCG:ltä.

48 § TOIMINTAMENETTELY TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN KUNTAYHTYMÄN TOIMIELINTEN VALITSEMISEKSI

Päätösehdotus.	Kuntajohtajakokous 25.4.2025 Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan hyväksyä ehdotuksen toimintamenettelyksi Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimielinten valitsemiseksi esittää seutuhallitukselle, että se valitsee keskuudestaan neuvottelujen koordinoitua varten luottamushenkilön, joka ei ole ollut ehdolla 2025 kuntavaaleissa.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Seutuhallitus 30.4.
Liitteet.	
Perustelut.	Seutuhallitus on lähettänyt kuntiin esityksen Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän perussopimuksen muutoksesta. Esityksen keskeinen sisältö koskee seutuhallituksen kokoonpanoa, joka ehdotetaan muodostettavaksi asemavaltuutuksen perusteella. Mikäli kunnat hyväksyvät perussopimuksen muutoksen, sovelletaan kuntayhtymään Kuntalain mukaista yhden toimielimen mallia (Kuntalaki 61§). Tällöin seutuhallituksen ja tarkastuslautakunnan valintamenettelyyn ehdotetaan sovellettavaksi seuraavaa menettelyä. 1. Seutuhallitus Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän perussopimuksen mukaan seutuhallituksessa on 13 jäsentä, joista 6 Tampereelta ja 1 kustakin kehyskunnasta (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi). Tampereen kehyskunnat valitsevat seutuhallitukseen yhteensä seitsemän jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä kunkin kaupungin tai kunnan hallitusten ja valtuustojen puheenjohtajistosta. Tampereen kaupunki valitsee seutuhallitukseen pormestarin ja apulaispormestarit. Muut seutuhallituksen jäsenet ja kaikkien jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet Tampereen kaupunki nimeää kaupunginhallituksen taikka kaupunginvaltuuston puheenjohtajistosta. Tarvittaessa Tampereen kaupunki voi nimetä seutuhallituksen varajäsenet myös kaupunginhallituksen varsinaisista jäsenistä.

Seutuhallituksen kokoonpanon muodostamisessa otetaan huomioon **tasa-arvolain säännökset**. Käytäntönä on ollut, että Tampereen kaupunki valitsee seutuhallitukseen 3 miestä ja 3 naista ja heille vastaavalla sukupuolijaolla olevat varajäsenet. Kehyskunnat valitsevat seutuhallitukseen jäseniä siten, että toista sukupuolta on 3 jäsentä ja toista sukupuolta 4 jäsentä sekä heille vastaavalla sukupuolijakaumalla varajäsenet. Seutuhallituksen muodostaminen edellyttää koordinoitua tasa-arvolain säännösten toteuttamiseksi.

Seutuhallituksen puheenjohtajana toimii Tampereen pormestari. Seutuhallitus valitsee keskuudestaan kaksi varapuheenjohtajaa kehyskunnista suuruusjärjestyksessä siten, että varapuheenjohtajuus kiertää kaikissa jäsenkunnissa.

2. Tarkastuslautakunta

Kaupunkiseudun kunnat valitsevat tarkastuslautakuntaan yhteensä neljä jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet kuntavaalien suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Pirkanmaan liitto laatii laskelman luottamushenkilöpaikkojen jakautumisesta kuntayhtymän alueen kuntavaalien tulosten perustella.

Varsinaiset jäsenet valitaan väkiluvultaan neljästä suurimmasta kunnasta/kaupungista ja varajäsenet neljästä pienemmästä kunnasta. Puheenjohtaja valitaan kehyskunnista kuntarotaation mukaan. Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja valitaan Tampereelta.

3. Toimielinten kokoonpanon koordinointi

Toimielinten laillisuusvaatimusten huomioiminen (tasa-arvo ja tarkastuslautakunnan osalta myös poliittinen edustavuus) edellyttää kuntien välisiä neuvotteluja. Neuvottelujen koordinoinnista huolehtii Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän hallintopäällikkö/edustaja yhdessä seutuhallituksen keskuudestaan valitseman luottamushenkilön kanssa. Tehtävään valitaan luottamushenkilö, joka ei ole ehdolla ko. kuntavaaleissa.

Seutuhallitusta ja tarkastuslautakuntaa valittaessa painotetaan, että **valinnan jäsenistä tekevät kuntayhtymän jäsenkunnat**.

Seutuhallituksen ja tarkastuslautakunnan **toimikausi** on kaksi vuotta. Tätä toteutetaan siten, että jäseniä ei vaihdeta valtuustokauden aikana kuin perustellusta syystä. Mikäli seutuhallituksen jäsen menettää perussopimuksessa määritellyn seutuhallituksen jäsenyyden perusteena olevan luottamustoimensa jäsenkunnassa, tulee hänen viipymättä pyytää eroa seutuhallituksen jäsenyydestä. Jäsenkunta nimeää perussopimuksen edellytykset täyttävän jäsenen eronneen tilalle.

Seutuhallituksen ja tarkastuslautakunnan jäsenet valitaan uusien valtuustojen järjestäytyttyä viipymättä, kuitenkin siten, että uuden seutuhallituksen toimikausi alkaa 1.8.

Perussopimuksen muutosesitys on käsiteltävänä kunnissa keväällä 2025. Mikäli kuntayhtymän toimitelimet valitaan vuonna 2008 hyväksytyn perussopimuksen mukaan, menetellään aiemman valintakäytännön mukaisesti.

49 § VARAUTUMINEN ASUTTAMISEEN**Kuntajohtajakokous 25.4.2025**

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää

merkitä asian tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet.

Asumisen seudullinen työryhmä 20.3., Seutuhallitus 28.5.

Liitteet.

Kokouspiirille

Perustelut.

Asuntopäällikkö Kummila

Asumisen seudullinen työryhmä (ASTA) on Tampereen kaupungin pyynnöstä käsitellyt väestön asuttamiseen liittyvää varautumista.

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus varautua ja ylläpitää valmiuksia normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Poikkeusoloissa jokaisen kunnan tulee pystyä vastaanottamaan evakuoituja henkilöitä. Yleisenä ohjeena on, että kunnan tulee varautua ottamaan vastaan noin neljänneksen verran kunnassa asuvien ihmisten määrästä. Tampereen kaupunkiseudulla tämä tarkoittaa reilut 100 000 henkilöä.

Asuntokannan käytön säännöstelystä poikkeustilanteessa säädetään valmiuslain 7. luvussa. Säännöstelyyn voitaisiin joutua turvautumaan tilanteessa, jossa suuri määrä ihmisiä olisi evakuoitava esimerkiksi heidän asuinseutujensa muututtua asuinkelvottomiksi tai vaarallisiksi. Siirretty väestö tai asuntonsa menettäneet sijoitettaisiin aluksi tilapäisesti joukkomajoitukseen, jonka järjestämisestä vastaavat sosiaali- ja terveysviranomaiset. Joukkomajoitus voisi kuitenkin kestää enintään muutamman viikon. Tänä aikana kunnan vastuulla on etsiä asunnontarvitsijoille pysyvämpi asunto.

Asuntosäännöstelyasioille tulee nimetä kunnan jo oleva toimielin tai asettaa erityinen toimielin huolehtimaan siitä. Seudun kuntien on hyvä huolehtia, että

- asuntokannan säännöstelyviranomainen on nimetty
- kunnan evakuointitilat ovat tiedossa ja kunnossa
- varautuminen asuttamiseen on sisällytetty kunnan valmiussuunnitteluun

Pirkanmaalla järjestetään vuoden 2025 aikana laaja paikallispuolustus-harjoitus. Kunnat harjoittelevat 3.9.2025 väestönsiirtoihin liittyviä toimivaltuuksia ja vastuita yhdessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Yksi valmiusharjoitusten teemoista on asuttaminen.

Tampereen kaupungin riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttula esittelee asiaa kokouksessa. Jussi Välimäki esittelee tarkastelun seudun asunnoista, joissa ei ole ketään kirjoilla 31.12.2024. Aineistoa voidaan myöhemmin vielä laajentaa, jotta saadaan parempi käsitys käytöstä tilakapasiteetista pidempiaikaisempaan asumiseen.

Kuntaliitto on kirjaamassa tarkennettua ohjeistusta asuntokannan sääntelyviranomaisen toimielimeen liittyen.

50 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

Seutuhallitus on hyväksynyt vuonna 2008 ”Muistion Tampereen kaupunkiseudun kuntien yhteistyön sisällöstä ja kaupunkiseudun ulkopuolelle suuntautuvan yhteistyön periaatteista”. Kaupunkiseudun ulkopuolelle suuntautuva yhteistyö on noussut säännöllisesti esiin ja yhteistyötä on linjattu mm. seutustrategiassa: ”Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä toimii jäsenkuntien yhteisenä kehittämisorganisaationa. Yhteistyö voi laajeta sopimuspohjaisesti muihin Pirkanmaan kuntiin kaupunkiseudun rajat ylittävissä yksittäisissä teemoissa. Kunnat ja kaupunkiseutu toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.”

Muistion hyväksymisen jälkeen on syntynyt mm. Pirkanmaan hyvinvointialue ja kaupunkiseutua laajempi Tampereen seudun työllisyysalue. Seudullinen joukkoliikenneorganisaatio on toiminut vuodesta 2014.

Mikko Nurminen alustaa.

Liite: Yhteistyömuistio 26.3.2008

Kuntajohtajat:

Päätös.

Päätettiin jatkaa seutuyhteistyön periaatteiden päivittämistä uuden seutustrategiatyön pohjaksi.

51 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2025 kokoukset perjantaisin klo 8.15–10.15

9.5, 23.5., 6.6., 27.6.,

teemoja mm:

MAL-sopimuksen seisakesuunnittelu

MAL5-seuranta

Asumisen laatuohjelma, lähetekeskustelu

Asuinalueiden eriytymisen seuranta

Koulusegregaation ehkäisemisen edistäminen (loppuraportti)

Maahanmuuton tilannekuva II/Väestöhankkeen tulokset

Alueidenkäyttölaki, lausunto

Sini-viherstrategia Sini-viherstrategian vaihe I

Kuntien hyte-johtamisen tilannekatsaus

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus

Seutupäivän juhla Lempäälässä 5.6.

Heinäkuussa ei kokouksia

22.8., 29.8., 12.9., 26.9., 10.10., 24.10., 7.11., 21.11., 5.12. ja 19.12.

52 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.20.